

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. MST-603-00120
Ref.
Den februar 2013

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKERINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag om ændring af bilag XVII i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), bilag XVII.

Komitésag

1. Resumé

Formålet med forslaget er en tilpasning af REACH forordningens bilag XVII for så vidt angår 8 polyaromatiske hydrokarboner (PAH'er) i artikler (varer) til forbrugere.

Der skal stemmes om forslaget på møde i REACH-komiteen den 21. – 22. februar 2013.

Forslaget har ingen væsentlig statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Det kan have nogle økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet virksomhederne vil kunne blive nødsaget til at finde alternative råmaterialer med lavere PAH-niveauer end dem de benytter nu, eller eventuelt finde andre alternativer.

Forslaget vil hæve beskyttelsesniveauet.

Regeringen er positivt indstillet over for forslaget. De otte PAH'er er skadelige for arveanlæggene for hvilke der ikke er nogen grænse for, hvornår der kan ses effekter – og det er regeringens opfattelse, at forbrugernes samlede udsættelse for disse bør begrænses.

Regeringen støtter derfor overordnet forslaget og agter at stemme for det.

2. Status

Kommissionen sendte den 29. januar 2013 invitation til afstemning blandt medlemsstaterne om ovennævnte forslag. Afstemningen skal ske efter forskriftsproceduren med kontrol i REACH-komiteen den 21. – 22. februar 2013.

Forslaget vedrører en tilpasning af REACH forordningens bilag XVII, der indeholder de stoffer, for hvilken der er fastsat begrænsninger vedrørende

fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, blandinger og artikler. Kommissionen har foreslået, at der tilføjes begrænsninger for koncentrationen af PAH'erne i varer til forbrugerne.

3. Formål og indhold

Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) indeholder bestemmelser om begrænsninger vedrørende fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, blandinger og artikler. Ifølge denne forordning giver begrænsningsbestemmelserne mulighed for helt eller delvist at forbyde fremstilling, markedsføring og anvendelse af stoffer, der indebærer risici, der skal gribes ind over for, eller for at fastlægge andre begrænsninger for sådanne stoffer på grundlag af en vurdering af de pågældende risici. Formålet er at begrænse menneskers udsættelse for visse farlige stoffer og beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet.

Med nærværende forslag tilføjes begrænsninger på artikler til forbrugere på bilag XVII, under nr. 50 (PAH). PAH'er er en gruppe af stoffer der bl.a. findes i blødgørende olier i plast og gummi. Nogle PAH'er har vist sig at være kræftfremkaldende og skadelige for arveanlæggene, såkaldte genotoksiske carcinogener. Med forslaget ønsker man at begrænse forbrugeres eksponering for otte specifikke genotoksiske carcinogener.

Kommissionen har udarbejdet det fremlagte forslag, på baggrund af information fremsendt af Tyskland, efter proceduren i artikel 68, stk. 2, i REACH. Efter artikel 68, stk. 2 kan Kommissionen foreslå begrænsninger for forbrugeranvendelsen uden om den almindelige procedure, hvor Det Europæiske Kemikalieagentur inddrages, såfremt stoffet opfylder kriterierne for klassificering i fareklasserne kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske (CMR) i kategori 1A eller 1B og kan anvendes af forbrugerne. Forslaget har derfor ikke været sendt i offentlig høring i EU. Begrænsningsforslaget vil gælde for artikler, der markedsføres to år efter ikrafttrædelse af bestemmelsen.

Forslagets begrænsninger er rettet mod artikler eller de dele af en artikel, som kan komme i direkte kontakt med huden eller puttes i munden. De artikler eller dele af en artikel, som forbrugerne kun kommer i meget kortvarig kontakt med vil ikke være omfattet af begrænsningen. Der skal ligeledes være tale om, at kontakt sker i forbindelse med almindelig og forudsigelig brug. I disse tilfælde må indholdet af den enkelte PAH ikke overstige 1 mg/kg i komponenten i en artikel. I forslaget er oplyst en liste med artikler, som er omfattet af begrænsningen. Det drejer sig om legetøj, sportsudstyr, husholdningsartikler, værktøj, tøj, sko samt urremme m.v. Kommissionen forpligter sig samtidig til, seks år efter ikrafttrædelsen, at vurdere de fastsatte grænseværdier i lyset af ny videnskabelig viden og tilgængeligheden af alternativer, og såfremt det findes rimeligt ændre grænseværdierne i overensstemmelse hermed.

Beregninger fra Tyskland viser, at der kan være en risiko for forbrugere, hvis der er hudkontakt til artikler indeholdende en eller flere af de otte PAH'er.

I den tyske information viser beregninger, at der fortsat kan være en risiko såfremt grænsen for hver PAH er 1 mg, selv når der tages udgangspunkt i den laveste migrationsrate, der er foreslået realistisk af Tyskland. Der er dog en del usikkerheder ved de tyske beregninger, især hvad angår migrationen af PAH'er fra artikler. Industrien mener fx ikke, at der vil være en migration af PAH'er fra artikler overhovedet, men der findes i dag ikke nok viden om dette. Derfor har

Kommissionen i deres forslag skrevet, at grænsen skal vurderes igen efter 6 år, hvor der skal tages højde for nye videnskabelige informationer. En anden usikkerhed ved den tyske information er, at der i de tyske beregninger af risikoen ikke er taget højde for alle eksponeringsveje, så som oral eksponering, eksponering fra støv og luft i indeklimaet, fødevarer og det ydre miljø. Informationen viser dog, at der kan være en eksponering via fx indånding.

Forslaget omfatter ligeledes kun artikler med længerevarende kontakt. Det fremgår ikke af forslaget, hvad der anses for længerevarende kontakt. PAH'erne findes i mange artikler.

Det er i forvejen forbudt at sælge disse otte PAH'er til privat brug som et stof eller i blandinger, jf. bilag XVII nr. 28, hvoraf det bl.a. fremgår, at der ikke må ske markedsføring til privat brug, samt at emballagen skal være mærket med påskriften "udelukkende til erhvervsmæssig brug". Hertil kommer, at der ligeledes er fastsat begrænsninger for koncentration af PAH'erne i blødgøringsmidler til gummi til brug ved fremstillingen af dæk eller dækdele, jf. bilag XVII indgang 50.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet høres forud for den endelige vedtagelse om, hvorvidt Kommissionen har overskredet sine beføjelser i forbindelse med forslaget, eller at udkastet ikke er foreneligt med basisretsaktens formål eller indhold eller ikke overholder subsidiaritetsprincippet eller proportionalitetsprincippet.

5. Nærhedsprincippet

Regeringen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det overordnede mål med begrænsningen af PAH'erne bedst opnås ved harmoniserede regler i EU.

6. Gældende dansk ret

Forslaget er en forordning og er derfor direkte gældende i Danmark. Samtlige 8 stoffer er omfattet af særregulering i bilag 1 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 908 af 27. september 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrikoen ved arbejde med stoffer og materialer med senere ændringer. De fleste anvendelser af stofferne er omfattet af forhåndsgodkendelse efter de danske kræftregler. Optagelsen af stofferne på bilag XVII i REACH med en ny anvendelsesbegrænsning vil indebære, at bilaget skal revideres i overensstemmelse hermed.

7. Konsekvenser for Danmark

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes at have ingen eller begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for staten, regionerne og kommunerne. Evt. merudgifter afholdes jf. budgetvejledningen inden for den eksisterende ramme.

Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Det kan have nogle økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet virksomhederne vil kunne blive nødsaget til at finde alternative råmaterialer med lavere PAH-niveauer, end dem de benytter nu, eller eventuelt finde andre alternativer. Begrænsningerne får ikke virkning for markedsføringen af artikler før 2 år efter forslagets ikrafttræden. Erhvervslivet har således en rimelig periode til at indrette sig.

Beskyttelsesniveaue

Forslaget vil hæve beskyttelsesniveauet, idet det imødekommer behovet for at nedsætte forbrugernes udsættelse fra varer indeholdende plast og gummidele.

8. Høring

Et rammenotat om forslaget har været sendt i høring i Miljøspecialudvalget 5. – 8. februar 2013. Der er indkommet følgende bemærkninger:

3F støtter indstillingen i rammenotatet.

Dansk Byggeri har ingen bemærkninger til forslaget.

DI støtter regeringens indstilling, men bemærker, at hvis forslaget udvides sådan som regeringen arbejder for, skal implementeringsfristen forlænges.

LO støtter regeringens indstilling, men bemærker at grænseværdien bør være lavere, at oplystningen ikke skal betragtes som værende udtømmende, at reguleringen også skal gælde kortvarig kontakt og al anvendelse (ikke blot den forudsigelige anvendelse) og der bør være særlige begrænsninger for erhvervmæssig anvendelse.

Det økologiske Råd støtter regeringens indstilling, men bemærker, at grænseværdien bør være lavere (as low as reasonable achievable), stofferne bør revurderes tidligere end efter seks år, forslaget skal omfatte kortvarig kontakt (ikke kun langvarig kontakt), to års gennemførelsesfrist er for lang tid og resten af de over 100 PAH'er bør begrænses snarest muligt.

9. Generelle forventninger til andres landes holdninger

Et udkast til forslaget blev drøftet på møde i REACH-komiteen den 21. – 22. november 2012, og det forventes på den baggrund, at der generelt vil være en positiv holdning blandt medlemsstaterne.

10. Regeringens holdning

Regeringens holdning til forslaget er overordnet positiv. Baggrunden for denne holdning er, at regeringen ønsker at begrænse forbrugernes udsættelse for farlige stoffer.

Der er her tale om otte PAH'er, som er genotoksiske carcinogener, og det er Danmarks opfattelse, at borgernes samlede udsættelse for disse bør begrænses.

Danmark finder, at forslaget er en væsentlig forbedring af det nuværende beskyttelsesniveau, hvor der ikke findes begrænsninger for anvendelsen af de 8 PAH'er i de nævnte artikler til forbrugerne. Ligeledes anses det for positivt, at Kommissionen i det fremsatte forslag forpligter sig til at revurdere grænseværdierne.

Danmark vil dog arbejde for en lavere grænseværdi, idet der ikke er taget højde for alle eksponeringsveje i de tyske informationer, herunder at der ikke er taget højde for oral eksponering især med hensyn til børn, eller at en forbruger i løbet af en dag kan være i kontakt med mange forskellige artikler og således blive udsat for en bredere eksponering.

Idet de otte PAH'er også findes i mange artikler, som både børn og andre kan komme i kontakt med i løbet af en dag, vil Danmark ligeledes arbejde for, at det ikke skal fremgå, at der skal være tale om længerevarende kontakt.

Endelig vil Danmark arbejde for, at der ikke er tale om en udtømmende oplistning af artikler.

11. Tidligere forelæggelser for Folketinget

Sagen har ikke tidligere være forelagt Folketinget.